

ระเบียบการบินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

*****

ระเบียบการบินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๘, ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙ และ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่นอกสังกัด รวมทั้งบุคคลภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการบินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงและสหกรณ์เป็นผู้รักษาระเบียบ และมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ แบ่งออกเป็น ๑๗ หมวด ดังนี้

หมวดที่ ๑ บททั่วไป

ว่าด้วยความหมายที่เกี่ยวกับการบินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น อากาศยาน บรรณสารการบิน ผู้บังคับอากาศยาน สนามบิน การจราจรทางอากาศ อันตราย อากาศยานอุบัติเหตุ อากาศยานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้ปฏิบัติการบิน เพื่อประโยชน์ของราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ห้ามนำไปใช้ภารกิจอื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

การปฏิบัติการบินเหนือ่านฟ้าไทย ให้ปฏิบัติตาม AIP หากปฏิบัติการบินเหนือ่านฟ้าสากล ให้ปฏิบัติตามกฎการบินสากล และเมื่อไปปฏิบัติการบินเหนือรัฐใด ให้ปฏิบัติตามกฎการบิน และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรัฐนั้น ๆ

หมวดที่ ๒ การอนุญาตให้ทำการบิน

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับการบินทุกภารกิจ และการบินออกนอกราชอาณาจักร

๒. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับการบินทุกภารกิจในราชอาณาจักร

๓. ผู้อำนวยการสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับการบินเพื่อดำรงสภาพการบินต่อเนื่อง การบินตามระยะเวลา การบินหลังการตรวจซ่อม การบินตรวจสอบมาตรฐานการบิน วุฒิสามารถการบิน

๔. ผู้อำนวยการส่วนการบิน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับการบินกลับ เพื่อตรวจซ่อมการบินทดสอบ

* (ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติม เพิ่มอำนาจการบินตรวจสอบมาตรฐานการบิน และวุฒิสามารถการบิน)

๕. หัวหน้าชุดปฏิบัติการบิน สำหรับภารกิจค้นหา กู้ภัย เมื่อได้รับการร้องขอ

การปฏิบัติการบินตามคำสั่งไม่ได้ หรือมีการปฏิบัตินอกเหนือคำสั่งการบิน ให้นักบิน ผู้ปฏิบัติการบิน รายงานด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษร แล้วแต่ผู้สั่งการจะเห็นสมควร การอนุญาตให้บุคคลนอกสังกัดสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ที่ไม่มีรายชื่อในคำสั่งปฏิบัติราชการ โดยสารอากาศยานให้อยู่ในดุลพินิจของปลัดกระทรวงและสหกรณ์ หรือรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้อำนวยการสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร หรือหัวหน้าส่วนการบิน หรือหัวหน้าหน่วยการบิน หรือหัวหน้านักบิน หรือหัวหน้าชุดปฏิบัติงาน หรือนักบินผู้ควบคุมอากาศยานนั้น

หมวดที่ ๓ ข้อกำหนดเกี่ยวกับอากาศยาน

อากาศยานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างน้อยเทียบเท่ากับอากาศยาน ซึ่งกรรมการบินพลเรือนรับรองสมควรเดินอากาศและจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ เช่น อุปกรณ์เครื่องวัดเครื่องยนต์ อุปกรณ์เครื่องวัดประกอบการบิน เครื่องตอบโต้เพื่อแสดงตนเพื่อความปลอดภัยในการบิน (Transponder)

หมวดที่ ๔ การจัดหาอากาศยาน หรืออุปกรณ์อากาศยาน

สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ต้องจัดให้มีกรรมการคัดเลือกแบบอากาศยาน หรืออุปกรณ์อากาศยาน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการจัดหา ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ผู้อำนวยการส่วนการบิน หัวหน้าหน่วยการบิน หัวหน้านักบิน หัวหน้าช่างเครื่องบิน หัวหน้าวิทยุสื่อสาร และหัวหน้าฝ่ายนิรภัยการบิน

หมวดที่ ๕ ข้อกำหนดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การบิน

ว่าด้วยการแบ่งประเภทเจ้าหน้าที่การบิน ผู้ทำการในอากาศ ผู้ทำงานภาคพื้น การกำหนดวุฒิสามารถ และคุณสมบัติของนักบินผู้บังคับอากาศยาน ครูการบิน นักบินลองเครื่อง กำหนดการตรวจสมรรถภาพทางร่างกายเจ้าหน้าที่การบิน ตามกำหนดระยะเวลา กำหนดกรรมวิธีดำเนินการกับผู้ทำการในอากาศที่ประสบอุบัติเหตุด้านการบิน ในทางเวชศาสตร์การบิน

* (ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติม การตรวจสอบวุฒิสามารถด้านการบิน ให้เป็นหน้าที่คณะกรรมการวุฒิสามารถฯ ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยการบิน หรือหัวหน้านักบิน และครูการบินของอากาศยาน ประเภทที่จะทำการตรวจสอบ ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการส่วนการบิน)

* (ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการตรวจสมรรถภาพทางร่างกาย กรณีนักบิน ไม่ผ่านการตรวจสมรรถภาพทางร่างกาย ให้สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร พิจารณาว่า เป็นกรณีผู้หย่อนความสามารถ หรือ มีเหตุอันควรให้ออกจากราชการหรือไม่ หากเห็นว่า กรณีมีมูล ให้รายงานผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเพื่อพิจารณา)

หมวดที่ ๖ การปฏิบัติก่อนทำการบิน

นักบินทุกคนต้องวางแผนการบิน เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับทราบให้สำเร็จและปลอดภัย โดยมีข้อมูล ดังนี้ จุดมุ่งหมายของภารกิจ เรื่องเกี่ยวข้องกับคู่มือการบิน ของอากาศยานแบบที่จะทำการบิน ประกาศผู้ทำการในอากาศ (NOTAM) ข้อมูลต่าง ๆ ในบรรณสารการบิน (AIP) แผนการบินสำรวจ ขาวสภาพอากาศ ระยะสูง - ต่ำ ที่จะทำการบินได้โดยปลอดภัย เชื้อเพลิงที่ใช้และสำรอง

ให้ส่วนการบิน จัดทำเอกสารสรุปคำแนะนำเกี่ยวกับการโดยสาร หรือการปฏิบัติ ดังนี้ ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน การใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิต ข้อห้าม ข้อที่ควรระมัดระวัง และข้อจำกัดที่พึงปฏิบัติ

หมวดที่ ๗ แผนการบิน

ก่อนการปฏิบัติการบินกับอากาศยานของกระทรวงเกษตรฯ ทุกครั้ง จะต้องทำแผนการบิน โดยใช้แบบของกรมการบินพลเรือน การปิดแผนการบิน นักบินต้องแน่ใจว่าหน่วยเกี่ยวข้องได้รับการแจ้งสิ้นสุดของการบิน

การบินออกจากสนามบินที่ไม่มีขायการติดต่อสื่อสาร ให้ปฏิบัติดังนี้

- ก. ทำการบินตามกฎการบินไปยังจุดที่ใกล้ที่สามารถทำแผนการบิน
- ข. ติดต่อศูนย์ควบคุมและรายงานของกองทัพอากาศในพื้นที่ให้ทราบ

หมวดที่ ๘ การแต่งกายและเครื่องมือเครื่องใช้ผู้ทำการในอากาศ

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดหาเครื่องแต่งกาย ผู้ทำการในอากาศ และแจกจ่ายให้เหมาะสมกับภารกิจ เครื่องแต่งกายสำหรับผู้ทำการในอากาศ กำหนดไว้ดังนี้

- ก. เครื่องแต่งกายสำหรับนักบินทั่วไป
- ข. เครื่องแต่งกายสำหรับนักบินในภารกิจการบินบรรทุก หรือไปรษณีย์เคมีที่มีพิษ
- ค. เครื่องแต่งกายสำหรับผู้ทำการในอากาศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ นักบิน

หมวดที่ ๙ ว่าด้วยการปฏิบัติการบิน

ผู้ทำงานในอากาศจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะประมาท เลินเล่อ อากาศยานของกระทรวงเกษตรฯ จะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำการขึ้น - ลงสนามบิน หรือ พื้นที่อื่นใดนอกเหนือคำสั่ง ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน หรือ ได้รับคำแนะนำจากหน่วยควบคุมจราจรทางอากาศ หรือ จำเป็นต้องเลือกเป็นสนามบินสำรอง เมื่อไม่สามารถหาสนามบินอื่นทดแทน

อากาศยานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องไม่ปฏิบัติการบิน ดังนี้ เขตห้ามบิน การพักผ่อนนอกเหนือคำสั่ง บินขึ้น - ลงสนามบิน หรือ พื้นที่ใดนอกเหนือคำสั่ง การบินออกนอกราชอาณาจักร การถ่ายภาพ การทิ้งร่ม การพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด การปฏิบัติการบินดังกล่าวได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต

หมวดที่ ๑๐ การควบคุมมาตรฐานการบิน

เพื่อให้สมรรถนะของนักบินมีมาตรฐานเดียวกัน จึงให้มีการกำหนดมาตรฐาน และระบบการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานการบิน เพื่อขจัดปัญหาสาเหตุของอากาศยานอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจากการบิน และให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบินทุกคน อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ กับคณะเจ้าหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการบินในการตรวจสอบมาตรฐานการบิน และให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานการบินและการบินเกษตร กำหนดวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามหมวดนี้

หมวดที่ ๑๑ ว่าด้วยนิรภัยการบิน

เพื่อให้การปฏิบัติการบิน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยปลอดภัย จึงให้ส่วนการบิน จัดให้มีการดำเนินงานด้านนิรภัย จัดให้มีการบริหารนิรภัย และดำเนินกิจกรรมตามโครงการนิรภัย

ข้อมูลที่ได้จากการรายงาน การวิเคราะห์ และการสอบสวนทางด้านนิรภัย ให้นำไปใช้ในการป้องกันอุบัติเหตุ หรืออันตรายต่าง ๆ เท่านั้น ห้ามนำไปใช้ในทางให้คุณ หรือ ให้โทษแก่บุคคลใด ๆ

ห้ามนำอากาศยานที่ไม่อยู่ในสภาพสมควรเดินอากาศ หรือ อากาศยานที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ไม่รับรองว่าอยู่ในสภาพทำการบินได้โดยปลอดภัย ไปทำการบิน

การดำรงสภาพการบินต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติการบินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

นักบินที่เกิดอากาศยานอุบัติเหตุ จะปฏิบัติภารกิจการบินได้ก็ต่อเมื่อนายแพทย์เวชศาสตร์การบิน ของสถาบันเวชศาสตร์การบิน อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทำการบินได้ และผ่านการตรวจสอบความพร้อมที่จะทำการบิน จากฝ่ายนิรภัย ส่วนการบิน

หมวดที่ ๑๒ การบินทดสอบและลองเครื่องอากาศยาน

หลักเกณฑ์การพิจารณาการบินทดสอบและลองเครื่องอากาศยาน

ก. นักบินลองเครื่อง เมื่อดำรงสถานภาพการบินต่อเนื่องอากาศยานแบบนั้น สามารถทำการบินทดสอบ และลองเครื่องอากาศยานแบบนั้น ๆ ได้ ทุกระดับการซ่อมบำรุง

ข. ครูการบินซึ่งดำรงสถานภาพการบินต่อเนื่องกับอากาศยานแบบนั้น สามารถทำการบินทดสอบและลองเครื่องในกรณีที่อากาศยานที่ได้รับการตรวจซ่อมระดับหน่วย ไม่ใช้การซ่อมบำรุง ส่วนประกอบโครงสร้างที่สำคัญ หรือ ชิ้นส่วนหลัก

ค. ในกรณีไม่มีนักบินลองเครื่องที่ดำรงสถานภาพการบินต่อเนื่อง กับอากาศยานที่ได้รับการตรวจซ่อม ให้นักบินลองเครื่องที่เคยปฏิบัติกับอากาศยานแบบนั้น ๆ ทำการทดสอบ และทดลองเครื่อง โดยทบทวนการทำงานของระบบ ทำความคุ้นเคยอากาศยานบนพื้น ทบทวนการปฏิบัติ เมื่อกรณีฉุกเฉินทุกหัวข้อก่อนปฏิบัติการบิน และฝึกการขับเคลื่อนที่พื้น

หมวดที่ ๑๓ การนับชั่วโมงบิน ชั่วโมงอากาศยานและเครื่องยนต์

การนับชั่วโมงบินของผู้ทำการในอากาศ ให้เริ่มนับตั้งแต่หมุนติดเครื่องยนต์ จนกระทั่งเครื่องยนต์ดับ การนับชั่วโมงอากาศยาน สำหรับอากาศยานที่มีเครื่องนับชั่วโมงอากาศยาน (Hour Counter) ให้นับตามเครื่องนับชั่วโมงอากาศยาน สำหรับอากาศยานที่ไม่มีเครื่องนับ ให้นับตั้งแต่อากาศยาน หมุนติดเครื่องยนต์ จนกระทั่งเครื่องยนต์ดับ การนับชั่วโมงเครื่องยนต์อากาศยาน ให้เริ่มตั้งแต่หมุนติดเครื่องยนต์ จนกระทั่งเครื่องยนต์ดับ

** (ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ใยกเลิการนับชั่วโมงของเครื่องยนต์เดิม และใช้การนับเครื่องยนต์ โดยให้นับตั้งแต่เครื่องบินขึ้นพื้นดิน จนถึงเครื่องบินแต่ละพื้นดิน)

หมวดที่ ๑๔ การรักษาความปลอดภัยอากาศยาน

สำนักฝนหลวงและการบินเกษตรกำหนดวิธีปฏิบัติ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายอากาศยาน การขอใช้พื้นที่ หรือสนามบินของส่วนราชการอื่น ระเบียบปฏิบัติหน่วยบินนอกที่ตั้งปกติ และการรักษาความปลอดภัยอากาศยาน เมื่ออากาศยานบินออกที่ตั้งปกติ นักบินผู้บังคับอากาศยาน หรือ ผู้อำนวยการบิน ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่อากาศยานไปจอดพักทราบ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบการบินฯ

หมวดที่ ๑๕ การซ่อมบำรุงอากาศยาน

ว่าด้วยการแบ่งระดับการซ่อมบำรุงอากาศยาน การตรวจซ่อมอากาศยาน ข้อห้าม ในการปฏิบัติต่ออากาศยาน การให้มีการจัดทำประวัติการซ่อมบำรุงและชิ้นส่วน อย่างถูกต้อง การรับรองสภาพสมควรเดินอากาศของอากาศยาน

หมวดที่ ๑๖ ว่าด้วยอากาศยานอุบัติเหตุ

ว่าด้วยการปฏิบัติเมื่ออากาศยานอุบัติเหตุ การสอบสวนอากาศยานอุบัติเหตุ หลักเกณฑ์ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอากาศยานอุบัติเหตุ อำนาจหน้าที่ และการปฏิบัติ ของคณะกรรมการสอบสวนอากาศยานอุบัติเหตุ

หมวด ๑๗ การบินในขบวนเสด็จพระราชดำเนิน

การเข้าร่วมบินในขบวนเสด็จ จะต้องมีการวางแผนล่วงหน้า และต้องแจ้งให้กรมราชองครักษ์ ในสำนักพระราชวัง ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๗๒ ชั่วโมง ให้ประสานกับหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดพื้นที่ขึ้น - ลง ของอากาศยานขบวนเสด็จทราบ เพื่อจัดเตรียมพื้นที่ขึ้น - ลง ห้ามอากาศยานของกระทรวงเกษตรฯ อื่น เข้าใกล้ขบวนเสด็จ น้อยกว่า ๖ ไมล์ และเข้าใกล้บริเวณที่ประทับ ใกล้กว่า ๖ ไมล์ ตั้งแต่ ๒๔ ชั่วโมง ก่อนหลังเสด็จราชดำเนิน

*****

เอกสารอ้างอิง :

๑. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๘
๒. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๓๙
๓. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบิน พ.ศ. ๒๕๕๐